

جزوه اصطلاحات پزشکی همت دوره بازآموزی کارکنان پذیرش و مدارک پزشکی سال ۱۳۹۵

پسوندها	مترادف انگلیسی	معنی به فارسی
tomy	incision	برش، بریدن
ectomy	excision	بریدن و بیرون آوردن یک عضو با عمل جراحی
ostomy	New opening	ایجاد یک روزنه جدید (برای ارتباط دو عضو)
rrhaphy	Suture(surgical repair)	دوختن و بخیه زدن
pexy	Fixation	تثبیت (ثابت کردن) عضو
plasty	Plastic surgery(repair)	جراحی پلاستیک
tripsy	Crushing, rubbing	خرد کردن، سائیدن
centesis	Puncture to remove fluid	سوراخ کردن یک عضو به منظور جمع آوری مایع
ectasia	Dilatation, stretching	اتساع، انبساط
Lys/is	Destruction, breaking down	نابودی، تجزیه، تخریب
oma	Swelling, tumor	غده، ورم، آماس
oid	Like, similar to	شبهه، مانند
Plas/ia, plas/is	growth	رشد، نمو
troph/o Trophy/y,	Development, nourishment	تغذیه، رشد، گسترش
malac/ia Malac/o,	softening	نرم، نرمی
orrhoea	Flow or discharge	ترشح، بیرون دادن، خالی کردن، تخلیه
pnea	air, lungs Breathing	تنفس، هوا، ریه
Pleg/ia	Paralysis(loss of movement)	فلج

جزوه اصطلاحات پزشکی جهت دوره بازآموزی کارکنان پذیرش و مدارک پزشکی سال ۱۳۹۵

پیشوند	مترادف انگلیسی	معنی به فارسی
brady	slow	کند، آهسته
tachy	Fast or rapid	تند، سریع
re	Again, backward	دوباره، بازگشت
de	Change ,remove from, down	تغییر، برداشتن از، پائین
di/a	Through, complete	سراسر، کامل
Homo,homeo	Same, likeness	شبییه
hydro	Water	آب
lip	fat	چربی
poly	Many, much	زیاد (چه از نظر مقدار و چه از لحاظ تعداد)
Pr/e,pr/o	,in front of ,forward Before	قبل از، جلو، در جلو
post	After ,behind	بعد از، ورائ
peri	around	پیرامون، گرداگرد
circum	around	پیرامون، گرداگرد
acro	extremities	آخر، ته، انتهاها
aero	Air	هوا
iso	equal	برابر، همسان
aniso	un equal	نا برابر، ناهمسان
eu	Good ,easy	خوب، ساده، آسان
homo	same	شبییه
hetero	different	مختلف، گوناگون
mal	Bad ,poor	بدی، فقر
Megal / megaly	large	بزرگ، بزرگی
meno	Menstruation	قاعدگی، خونروشی
Noct ,nyct	night	شب
pan	All ,every	هر، همه
pyo	pus	چرک، عفونت
Syn ,sym	Together ,joined ,united	با همدیگر، پیوسته، همبسته

اصطلاحات پزشکی مربوط به مواد بدن

Medical terminology	English	Persian
Adipo	fat	چربی
Amylo	Starch	نشاسته
Cerumen	Ear wax	موم گوش
Ferum	Iron	آهن
Glyco	Sugar-Sweat	قند
Glucu	sugar	قند
Halo	Salt	نمک
Heme	Iron	آهن
Hormon	hormone	هورمون
Hyalo	Glassy	شفاف
Lapis	Stone	سنگ
Lipo	Fat	چربی
Litho-Calculus	Stone	سنگ
Mel-Meli-Melia	Honey	عسل
Natrium	Sodium	سدیم
Oleo	oil	روغن
Sal	Salt	نمک
Sperm	Semen	اسپرم

اصطلاحات پزشکی مربوط به رنگ

Medical terminology	English	Persian
Albus-Alb	White	سفید
Chloro	Green	سبز
Cirrho	Yellow	زرد
Cyano	Blue	کبود-آبی
Ery-Erythro	Red	قرمز
Leuko-Leuco	White	سفید
Lute	Yellow	زرد
Melano	Black	سیاه
Nigro	Black	سیاه
Polio	Gray	خاکستری
Prophyro	Purple	بنفش
Rhodo	Red	قرمز
Rube	Red	قرمز
Xantho	Yellow	زرد
Chromo	Color	رنگ

Time or number of time	Meaning	Persian
Primi	First	اولین
Secundi	Second	دومین
Tert	Third	سومین

مربوط به سفارشات و تجویزهای پزشکی

Time or number of time	Meaning	Persian
q.d.	Every day	هر روز
o.d	Once a day	روزی یک بار
q.o.d	Every other day	یک روز در میان
q.h	Every hours	هر ساعت
b.i.d	Twice a day(bis in die)	دو بار در روز
t.i.d	Three times a day(ter in die)	روزی سه مرتبه
q.i.d	Four times a day(quarter in die)	روزی چهار مرتبه
h.s	At bed time(horsa somni)	در هنگام خواب
a.c	Before meals (ante cibum)	قبل از غذا
p.c	After meals (post cibum)	بعد از غذا
p.r.n(PRN)	As needed (pro re nata)	در صورت نیاز
Aa lib.	As much as desired (ad libitum)	به مقدار مورد نیاز

Abbreviation	Meaning	Persian
Cap	Capsule	کپسول
Ung	Ointment	پماد
Oint	Ointment	پماد
Pulv	Powder	پودر
Pwd.	Powder	پودر
Pil.	tablet	قرص
Tab	tablet	قرص
Amp	Ampoule	آمپول
Gtt	Drop,Drops	قطره
Troch.	Troche	مکیدنی
Garg.	Gargle	قرقره کردن
Tinct.	Tincture	تنطور (خیسانده یک گیاه در الکل)
Syr.	Syrup	شربت
Supp	Suppository	شیاف
gr	grain	دانه

Abbreviation	Meaning	Persian
P.o	By mouth (per os)	دهانی
I.V	intravenous	درون وریدی
IM	intramuscular	درون ماهیچه ای
H, hypo	Hypodermically	به طریق زیر پوستی
Subcu , subq	subcutaneously	به طور زیر پوستی
Sub ling	Sublingually	به طریق زیر زبانی

OR	Operating room	اتاق جراحی
X-ray	radiology	پرتوشناسی
CS	Cesarean section	سزارین
NVD - ND	Normal vaginal delivery	زایمان طبیعی
epi	episiotomy	ترمیم محل پرینه
TL	Tubal ligation	بستن لوله های رحمی در زنان
IUD	Intrauterine device	وسیله جلوگیری از بارداری داخل رحمی
D & C	Dilation & curettage	کورتاژ
TAH	Total abdominal hysterectomy	برداشتن کامل رحم از طریق شکم
PTL	Pre-term labor	درد قبل از زایمان
PIH	Pregnancy induced hypertension	فشار خون بارداری
P C/S	Primary Cesarean section	سزارین قبلی
AUB	Abnormal uterine bleeding	خونریزی غیرطبیعی رحمی
EP	Ectopic pregnancy	حاملگی نابجا
Post date/ post term	Post date/ post term	تاریخ زایمان گذشته
LP	Labor pain	درد زایمان
PID	Pelvic inflammatory disease	بیماری التهابی لگنی

جزوه اصطلاحات پزشکی همت دوره بازآموزی کارکنان پذیرش و مدارک پزشکی سال ۱۳۹۵

IUFD	Intera uterin fetal death	مرگ داخل رحمی جنین
ROM	Rupture of membranes	پارگی کیسه آب
PROM	Premature Rupture of membranes	پارگی زودرس کیسه آب
oligohydraminous	oligohydraminous	کاهش مایع آمنیوتیک
Cerclage of cervix	Cerclage of cervix	دوختن دهانه رحم
cystocele	cystocele	افتادگی مثانه
rectocele	rectocele	افتادگی رکتوم
Hyperplasia endometrium	Hyperplasia endometrium	بزرگ شدن ضخامت جدار رحم
Eclampsia	Eclampsia	مسمومیت بارداری
VBAC	Vaginal birth after cesarean	زایمان طبیعی بعد از سزارین قبلی
Hyperemesis gravidaroom	Hyper emesis gravid room	ویار بارداری
BSO	Bilateral salpingo-oophorectomy	برداشتن دوطرفه لوله های رحمی و تخمدان
abortion	abortion	سقط
H.Bill	hyperbilirubinemia	زردی
TTN	Transient tachypnea of the newborn	تاکسی پنه گذرای نوزادی
RDS	Respiratory distrees syndrome	سندروم زجر تنفسی نوزاد
RIH	Right inguinal hernia	فتق ران سمت راست
CRF	Chronic renal failure	نارسایی مزمن کلیوی

جزوه اصطلاحات پزشکی همت دوره بازآموزی کارکنان پذیرش و مدارک پزشکی سال ۱۳۹۵

ARF	Acute renal failure	نارسایی حاد کلیوی
BPH	Benign prostatic hypertrophy	بزرگ شدن خوش خیم پروستات
UTI	Urinary tract infection	عفونت ادراری
hydrocele	hydrocele	تجمع مایع در امتداد طناب اسپرماتیک
varicocele	varicocele	واریکوسل (واریسی شدن وریدهای بیضه)
vasectomy	vasectomy	بستن لوله ها در مردان
vasovasostomy	vasovasostomy	باز کردن لوله ها در مردان
SUI	Stress urinary incontinence	بی اختیاری ادراری استرسی
UDT	Undescended testis	عدم نزول بیضه
chordee	chordee	خمیدگی مادرزادی آلت به سمت پایین
TURBT	Transurethral resection bladder tumor	خارج کردن تومور مثانه از طریق پیشابراه
TURP	Transurethral resection of prostate	برداشتن پروستات از طریق پیشابراه
Tul	Transurethral lithotripsy	خرد کردن سنگ از طریق پیشابراه
Ureterscopy	Ureterscopy	بررسی حالب از طریق دیدن به کمک انوسکوپ
cystoscopy	cystoscopy	بررسی دستگاه ادراری از طریق دیدن به کمک انوسکوپ
AF	Atrial fibrillation	فیبریلاسیون دهلیزی
HTN	hypertension	فشارخون
IHD	Ischemic heart disease	بیماری ایسکمیک (مربوط به نارسایی اکسیژنی قلب)

جزوه اصطلاحات پزشکی همت دوره بازآموزی کارکنان پذیرش و مدارک پزشکی سال ۱۳۹۵

HF	Heart failure	نارسایی قلبی
CHF	Congestive heart failure	نارسایی احتقانی قلب
MI	Myocardial infarction	سکته قلبی
CVA	Cerebro vascular accident	سکته مغزی
CHD	Congenital heart disease	بیماری مادرزادی قلبی
UA	Unstable angina	آنژین صدری
VHD	Valvular heart disease	بیماری دریچه قلبی
MR	Mitral regurgitation	نارسایی (رگورژیتا سیون) میترال
MS	Mitral stenosis	تنگی میترال
PTE	Pulmonary thromboembolism	ترومبو آمبولیک ریوی
DVT	Deep vein thrombosis	ترومبوز وریدی
CP	Chest pain	درد قفسه سینه
RAD	Reactive airway disease	بیماری مجاری تنفسی
GE	gastroenteritis	عفونت معده ای روده ای
COPD	Chronic obstructive pulmonary disease	بیماری مزمن انسدادی ریوی

اختصارات مایعات بدن

Medical	English	Persian
---------	---------	---------

جزوه اصطلاحات پزشکی همت دوره بازآموزی کارکنان پذیرش و مدارک پزشکی سال ۱۳۹۵

terminology		
Aqua	water	آب
chole	Bile	صفرا
chyle	Juice	شیره
Dacryo	tear	اشک
Galacto	milk	شیر
Hem-Hemato	blood	خون
Hemo-Hema	blood	خون
Hydro	water	آب
Hidro	sweat	عرق

اختصارات آزمایشگاهی

Abbreviation	Meaning	Persian
---------------------	----------------	----------------

جزوه اصطلاحات پزشکی همت دوره بازآموزی کارکنان پذیرش و مدارک پزشکی سال ۱۳۹۵

B.s	Blood sugar	قند خون
F.B.S	Fasting blood sugar	قند خون ناشتا
B.U.N	Blood urea nitrogen	اوره نیتروژن خون
T.G	Triglycerides	تری گلیسرید
G.T.T	Glucose tolerance test	تست تحمل گلوکز
S.G.O.T	Serum glutamic oxalic -acetic	آنزیم بررسی وضعیت قلب و کبد
S.G.P.T	Serum glutamic pyruvic trans -aminase	آنزیم بررسی وضعیت قلب و کبد
I.D.H	Lactic dehydrogenase	لاکتیک دهیدروژناز
C.P.K	Creatinine phosphokinase	کراتینین فسفوکیناز
G.6.P.D	Glucose 6 phosphate dehydrogenase	گلوکز شش فسفا ناز دهیدروژناز (کمبود آن موجب فاویسم می شود).
A.s.o.t	Anti streptolysin o titer	آنزیمی که در تشخیص بیماریهای از قبیل مخملک، بادسرخ و التهاب لوزه ها دخیل است.
R.A.F	Rheumatoid arthritis factor	روماتوئید آرتریت جزئی بیماری های خود ایمنی است.
C.P.R	C-reactive protein	سنجش بیماریهای روماتیسمی استفاده می شود.
V.D.R.L	Venereal disease research laboratory	این تست برای تشخیص بیماریهای آمیزشی است.
C.B.C	Complete blood count	شمارش گویچه های سفید، گویچه های قرمز، اندازه گیری مقدار هموگلوبین و هماتوکریت
R.B.C	Red blood count	شمارش گلبول های قرمز خون
Hg	Hemoglobin	همو گلوبین (پروتئین عمده گویچه های سرخ است که اکسیژن را از شش ها به بافتهای محیطی حمل

جزوه اصطلاحات پزشکی جهت دوره بازآموزی کارکنان پذیرش و مدارک پزشکی سال ۱۳۹۵

		می کند.)
H.C.T	Haematocrit	هماتوکریت (درصد گلبول های قرمز خون نسبت به خون کامل) زنان ۴۵-۳۵٪ مردان ۴۹-۳۹٪
M.C.V	Mean corpuscular volume	حجم متوسط گلبولی (گویچه های سرخ)
m.c.h	Mean corpuscular hemoglobin	غلظت متوسط هموگلوبین در گویچه های سرخ
w.b.c	White blood cell	شمارش گلبول های سفید
E.S.R	Erythrocyte sedimentation rate	سرعت رسوب گذاری گلبول های قرمز
p.t	Prothrombine time	زمان پروترومبین
p.t.t	Partial thromboplastine time	زمان نسبی ترومبوپلاستین فعال شده
A.B.O group	A.B.O group	تعیین گروه خونی
blood Rh	Rhesus	تعیین گروه RH
B.T	Bleeding time	زمان سیلان خون است معرف عملکرد پلاکتها
C.T	Clothing time	زمان انعقاد، معرف عملکرد فاکتورهای انعقادی

اختصاری مربوط به اخذ شرح حال از بیمار

Abbreviation	Meaning	Persian
--------------	---------	---------

جزوه اصطلاحات پزشکی همت دوره بازآموزی کارکنان پذیرش و مدارک پزشکی سال ۱۳۹۵

C.C	Chief complaint	شکایت اصلی بیمار
P.I	Present illness	بیماری فعلی
P.H	Past history	بیماری قبلی
F.H	Family history	سوابق فامیلی
S.R(ROS)	System review	بررسی منظم و مرتب
RX	Recipe, take	نسخه - دستورالعمل
DX	diagnosis	تشخیص
HX	history	شرح حال (تاریخچه)
SX	symptom	علائم و نشانه ها
H.E.E.N.T	Head, eye ,ear ,nose ,throat	سر - چشم - گوش - بینی - گلو
P.E	Physical exam	معاینات بدنی
sob	Short of birth	تنفس کوتاه
A&P	Auscultation & Percussion	گوش کردن بصداهای داخل بدن , ضربت ، دق ،
R/O	Role out	قبول نکردن - رد کردن
VS(V/S)	Vital signs	علائم حیاتی
BP(B/P)	Blood pressure	فشارخون
TPR	Temperature- pulse- respiration	حرارت، نبض ، تنفس
EEG	electroencephalograph	دستگاه بررسی و ثبت نوسانات مغزی

جزوه اصطلاحات پزشکی جهت دوره بازآموزی کارکنان پذیرش و مدارک پزشکی سال ۱۳۹۵

ECG -EKG	Electrocardiograph	دستگاه بررسی نوسانات قلبی
NPO(NBM)	Nothing by mouth	نه بوسیله دهان
I & O	Intake & output	جذب و دفع

اختصارات مربوط به تجویزهای پزشکی

Abbreviation	Meaning	Persian
P.o	By mouth (per os)	دهانی
I.V	intravenous	درون وریدی
IM	intramuscular	درون ماهیچه ای
H, hypo	Hypodermically	به طریق زیر پوستی
Subcu , subq	subcutaneously	به طور زیر پوستی
Sub ling	Sublingually	به طریق زیر زبانی
R	rectally	

تهیه و تنظیم: واحد مدارک پزشکی